

Тема 9

Загальні основи дошкільної дидактики

Викладач освітньої
компоненти

Олена АНІСІМОВА

План лекції:

1. Розвиток вітчизняної та зарубіжної теорії дошкільного навчання.
2. Процес навчання, його своєрідність у дошкільному віці.
3. Компоненти навчальної діяльності дошкільників.
4. Навчальні уміння та навички дошкільників.
5. Головні протиріччя навчального процесу дошкільників.
6. Державні програми навчання і виховання дітей дошкільного віку.

НАВЧАННЯ – діяльність педагога і дитини,
спрямована на засвоєння знань, умінь і навичок,
способів пізнавальної діяльності

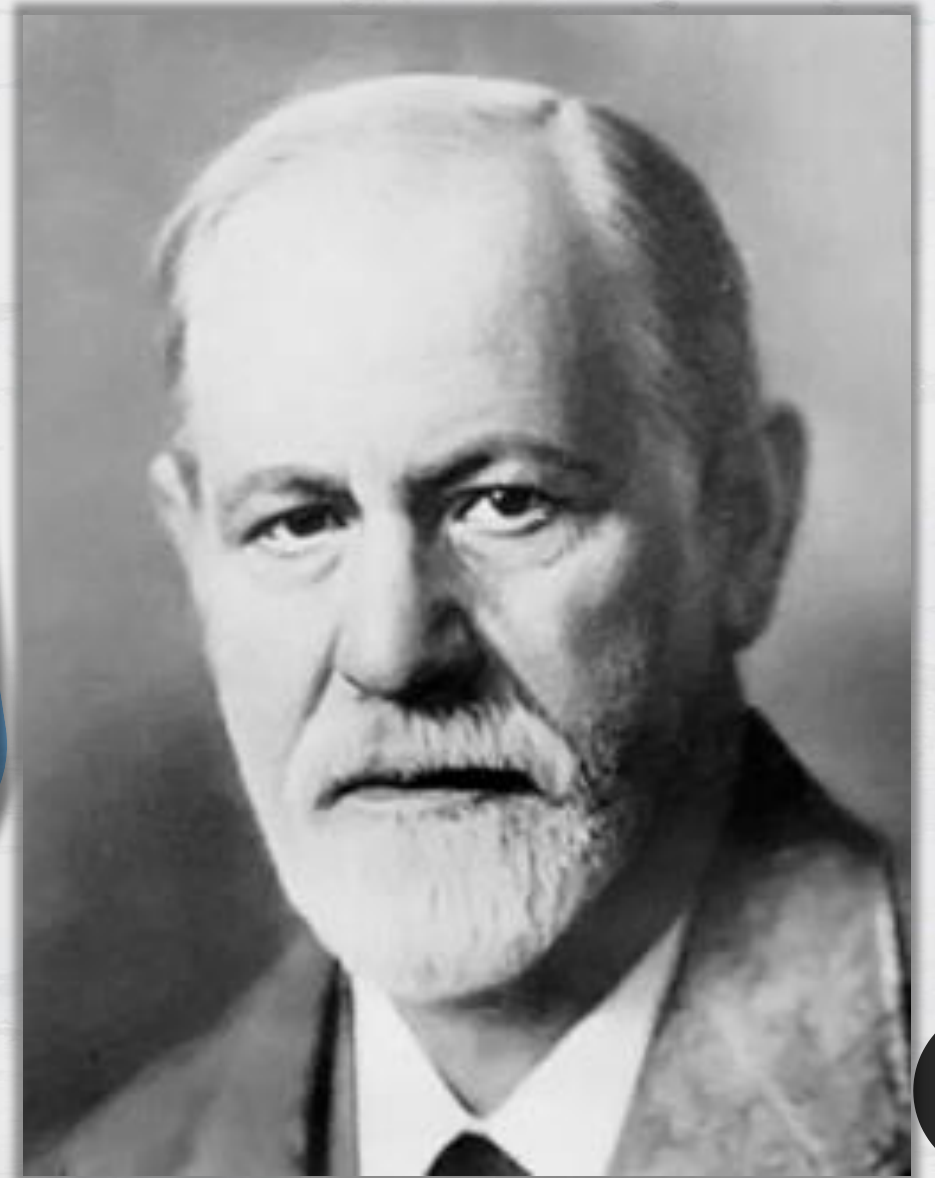
Дошкільна дидактика – теорія навчання
дітей дошкільного віку, яка визначає мету,
розробляє зміст, методи і форми організації
навчання

*1. Розвиток
вітчизняної та
зарубіжної теорії
дошкільного
навчання*

У праці «Експериментальна дидактика» видатний німецький педагог **Вільгельм Август Лай** (1862 — 1926) **розглядав дитину як активний елемент соціального й біологічного середовища**, діяльність якої слід організувати з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей, потреб, інтересів.

Учення видатного австрійського лікаря-психіатра, психолога **Зигмунда Фрейда** (1856— 1939) *про рушійні сили психічного розвитку дитини* ґрунтується на поглядах, які на той час були сформовані у психології.

Одним із провідних мислителів українського зарубіжжя є релігійний діяч, філософ, психолог і педагог **Василь Васильович Зеньківський** (1881 — 1962). Уродженець України (народився у Проскурові, нині м. Хмельницький), він закінчив Київський університет Св. Володимира, після захисту докторської дисертації (1915) працював на посаді професора цього університету. По закінченню громадянської війни змушений був покинути батьківщину. У своїх працях «Психологія дитинства» (1924), «Проблема виховання у світлі християнської антропології» (1934) та інших він стверджував, що *дитинство — особлива фаза не лише у психофізичному і психічному, а й соціальному формуванні людини.*

Вагомий внесок у розвиток теоретичних основ і практику побудови української національної школи, зокрема дошкільного виховання, зробила **Софія Федорівна Русова** (1856—1940). У своїх працях вона наголошувала на **розумовому вихованні дитини**, тобто організованій діяльності учителів, вихователів, спрямованій на розвиток розумових сил і мислення дітей. Розумове виховання є основою для всебічного розвитку особистості, сприяє прогресу науки, техніки та культури. У працях «Теорія і практика дошкільного виховання», «Дошкільне виховання», «Нові методи дошкільного виховання» С. Ф. Русова розкрила потребу в розвитку різних видів мислення. «Смілива думка посуває людський поступ», — писала педагог. Великого значення С. Ф. Русова надавала національному вихованню дитини: «Нація народжується коло дитячої колиски, лише на рідному ґрунті, серед рідного слова, пісні здатна вирости національне свідомо дитина». **Найдієвішим засобом національного виховання Русова визнає рідне слово.**

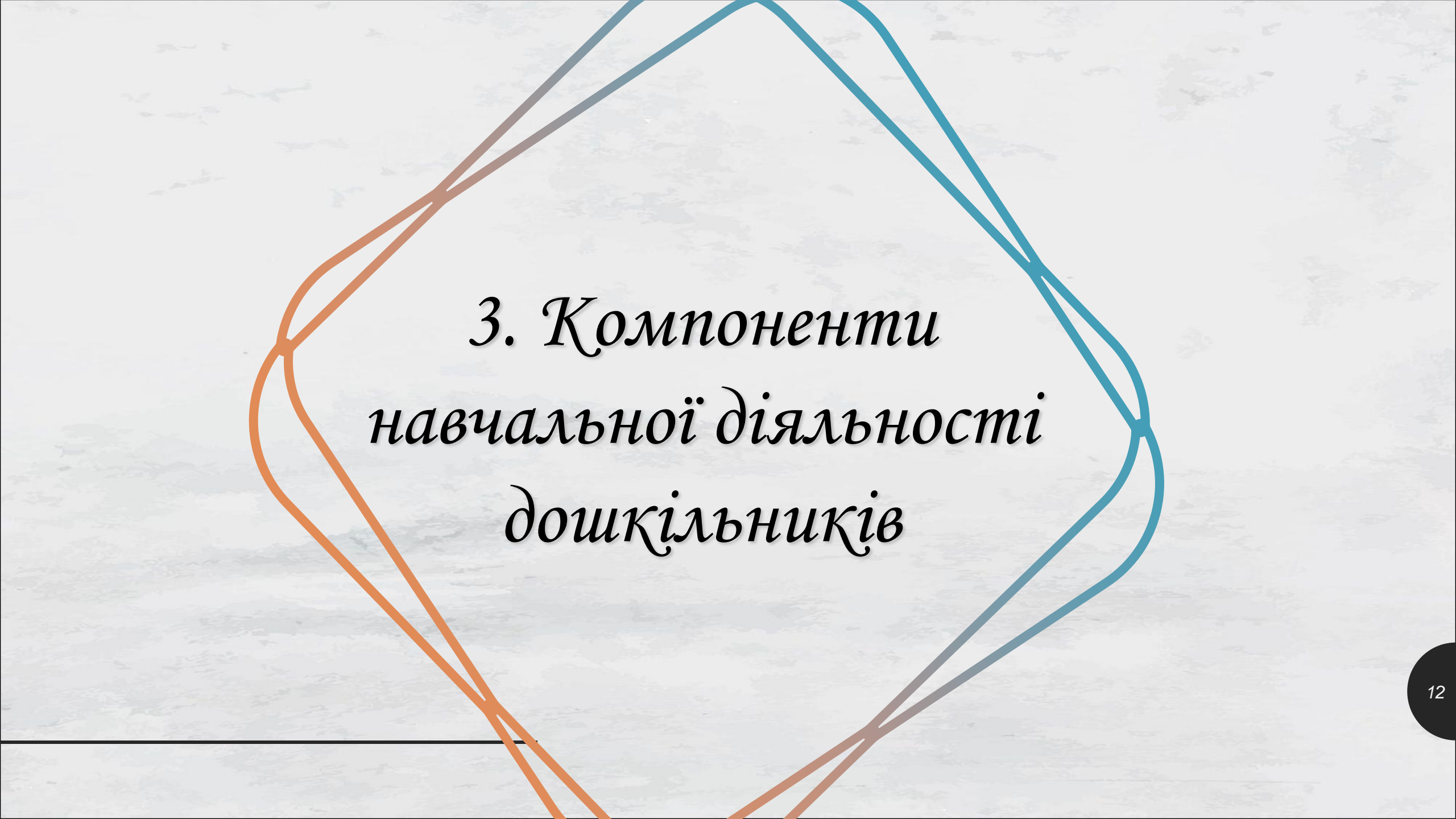
*2. Процес навчання, його
своєрідність у
дошкільному віці*

Навчання в дошкільному віці –

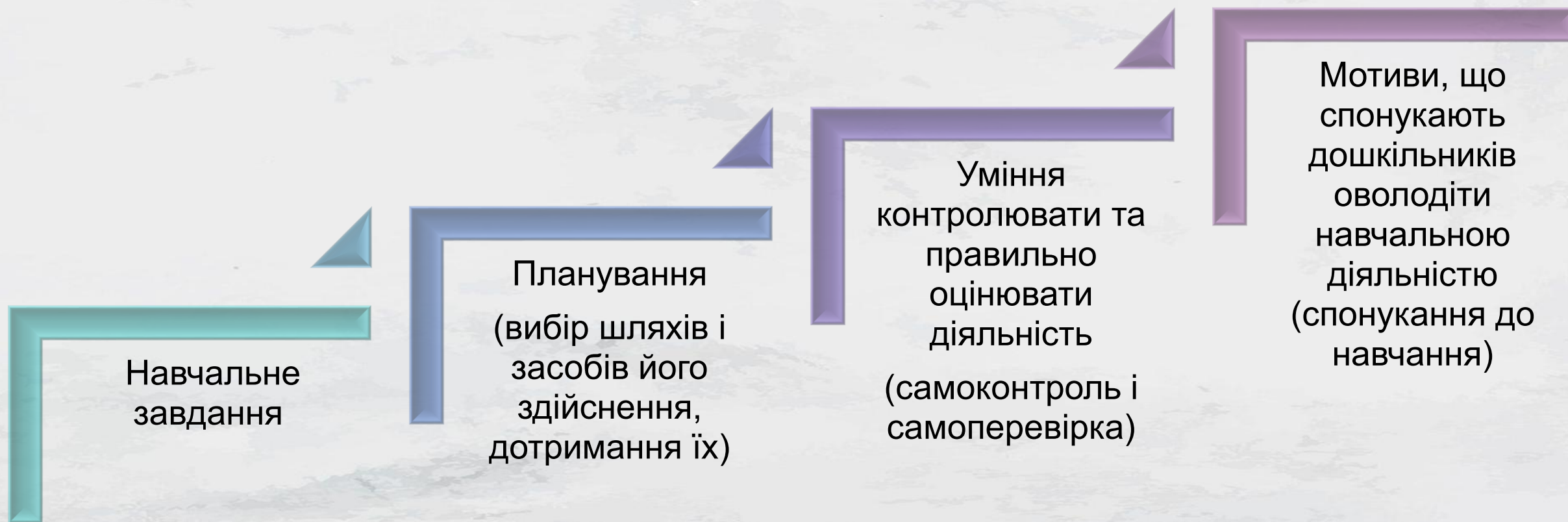
це систематичний, планомірний, цілеспрямований процес розвитку пізнавальних здібностей дітей, опанування ними системою елементарних знань, формування вмій і навичок в обсязі, передбаченому чинною програмою виховання в дитячому садку. Навчанню належить провідна роль у розумовому вихованню дошкільників, оскільки в його умовах комплексно вирішуються всі завдання розумового виховання.

- 💡 Навчання сприяє розвитку спостережливості й таких якостей розуму, як допитливість, кмітливість, критичність.
- 💡 Навчання в дитячому садку є важливою передумовою успішного навчання у школі не тільки тому, що діти оволодівають системою знань, умінь і навичок, а й тому, що в них формуються основи учбової діяльності.
- 💡 Навчання в дитячому садку відрізняється від шкільного за змістом, організаційними формами і методами.
- 💡 Навчання - процес двосторонній. Воно буває успішним лише за активної участі в ньому вихователя і дітей. Вихователю належить провідна роль: він не тільки повідомляє новий матеріал, а й домагається його засвоєння, активно впливає на пізнавальну діяльність малят, керує нею.
- 💡 Наслідки навчання виражаються в опануванні знаннями й вміннями, навичками, а також у зміні особистості дитини, що відбувається в навчальній діяльності.

*3. Компоненти
навчальної діяльності
дошкільників*

Основні компоненти навчальної діяльності

Навчальне
завдання

Планування
(вибір шляхів і
засобів його
здійснення,
дотримання їх)

Уміння
контролювати та
правильно
оцінювати
діяльність
(самоконтроль і
самоперевірка)

Мотиви, що
спонукають
дошкільників
оволодіти
навчальною
діяльністю
(спонукання до
навчання)

Структура навчальної діяльності залежить від її компонентів і взаємозв'язків між ними.

*6. Державні
програми навчання і
виховання дітей
дошкільного віку*

- Впевнений старт
- Юний легкоатлет
- Освітня програма "Дитина"
- Стежина – 2014
- Настільний теніс – Сумський ДНЗ № 14
- Шкіряний м'яч – Сумський ДНЗ № 14
- Програма – ДНЗ Гагауз
- Мудрі шахи
- Англійська мова для дітей дошкільного віку
- Дитяча хореографія
- Світ дитинства
- Україна – моя Батьківщина
- Дитина у світі дорожнього руху
- Веселкова музикотерапія

- Цікаві шашки
- Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот
- Програма "Дитина в дошкільні роки"
- Програма "Скарбниця моралі"
- Програма "Про себе треба знати, про себе треба дбати"
- Програма "Соняшник" (ранній вік)
- Програма "Соняшник" (дошкільний вік)
- Програма "Казкова фізкультура"
- Програма "Грайлик"
- Програма "Впевнений старт"
- Програма "Українське дошкілля"
- Програма "Радість творчості"

Дякую за увагу!